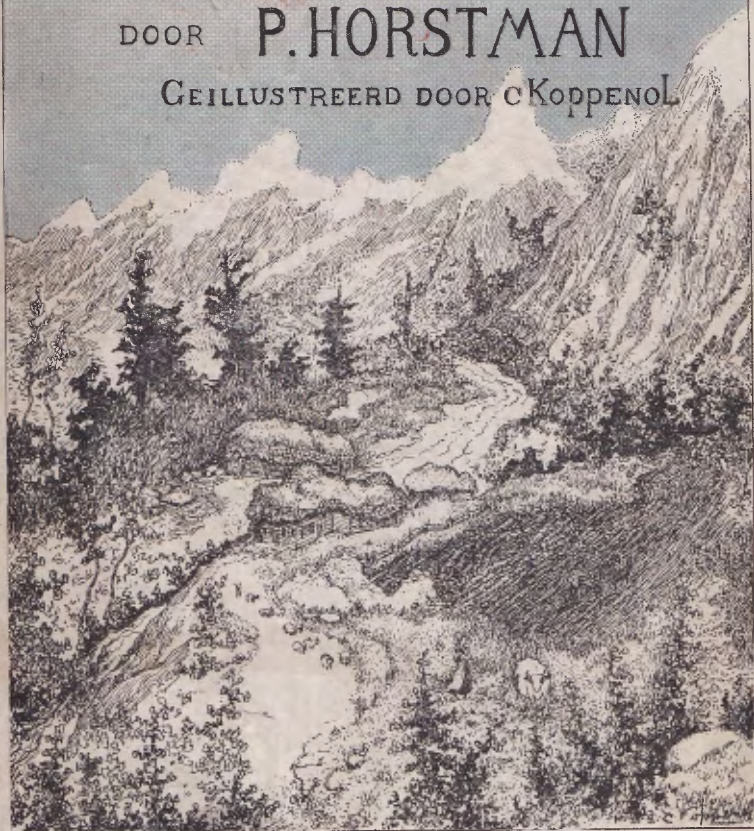

UIT HET LAND
VAN
SNEEUW EN IJS
DOOR P. HORSTMAN
GEILLUSTREERD DOOR C. KOPPENOL

ROTTERDAM
J. M. BREDÉE'S BOEKHANDEL EN UITGEVERS-MIJ.

UIT HET LAND VAN SNEEUW EN IJS

DOOR

P. HORSTMAN

J. M. BREDÉE'S BOEKH. EN UITGEVERS-MIJ. ROTTERDAM.

EERSTE HOOFDSTUK.

BODO.

„Gaaf u eindelijk een boot koopen? Wat moet u dan rijk wezen! Ik ben er erg blijee mee!” sprak op een schoonen zomermorgen een Noorsch meisje tot haar vader, visscher Niels.

Hij woonde in Bodo, de hoofdstad van de provincie Nordland, boven den Noordpoolcirkel gelegen.

Ofschoon Bodo den naam van stad draagt, ziet men er alleen houten hutten, welke daken met graszoden zijn bedekt, en men telt er op zijn hoogst driehonderd inwoners.

Visscher Niels was een hard werker. In den tijd, dat wij hem gekend hebben, woonde hij in een hut op een heuvel, niet ver van een eilandje, dat 't stadje Bodo tot ankerplaats dient. Daar-tegenover strekt zich een lange reeks lage en grijze rotsen uit, die tegen een rij met pijn- en berkeboomen beplante heuvelen aan staan, en daarachter, op eenigen afstand, de besneeuwde

kruinen der bergen. De hut was van hout en lang en dik gras gewas bedekte er de pannen van. Hoe langer 't gras is, des te beter dient 't, om de woning tegen de strenge winterkou te beschermen. Naast de hut en tegen de kou beschut, bevond zich een hoekje gronds voor aardappelen, rogge en haver, wel in geringe hoeveelheid, maar juist genoeg om er van te leven, want in zoo'n noorderlijke streek is de plantengroei als verstijfd. Elsie, de vrouw van Niels, was zeer bekwaam in 't kneden van allerlei deeg, in 't brood en koek bakken, en zij verzamelde de voortbrengselen van haar tuin met des te meer zorg, omdat 't strenge klimaat zeer weinig de te veld staande gewassen begunstigt.

Niet ver van de hut lag een stukje weiland, dat nauwlijks voor 't voeden van de koe toereikend was, zoodat Hans, de jongste zoon van den vischer, haar vaak, 's zomers, op de bergen liet grazen, waar zij eenige uren haar buik goed vullen kon.

De meeste boeren uit de streek zijn gewoon hun vee gedurende de zomermaanden naar de bergen te brengen onder de hoede van hun zoons of hun dochters, die tijdelijk een soort van hutje opslaan, waarin zij verblijven. Zij zijn dit ver-

plicht te doen, omdat de weiden gewoonlijk zeer ver van de woningen liggen. 't Zou trouwens onmogelijk wezen, iederen morgen 't vee naar 't land te brengen en 't 's avonds weer terug te halen.

De boeren vertellen allerlei geschiedenissen en legenden, de eene nog verschriklijker en afschuwlijker dan de andere over de weiden op 't gebergte, over de kudde, en de herders vroeger, toen de menschen veel bijgelooviger waren dan zij 't thans zijn, sloegen er geloof aan. Maar nu zijn 't alleen de onwetendsten, die ze gelooven, en ze worden nie meer verteld, dan om er om te lachen en er plezier bij te hebben.

Een van die oude geschiedenissen heeft tot held een bisschop uit Drontheim, die driehonderd koeien op de bergen had laten grazen. Hij was trotsch op haar ras en haar schoon uiterlijk; en opdat er een uitstekend toezicht op 't vee zou gehouden worden, huurde hij drie mannen, om ze goed te verzorgen en haar altijd in 't gezicht te hebben. 't Was een feit, dat de bisschop voor een soort van misdadige geesten vreesde, die, naar men zei, onder den grond woonden, en er behagen in schepten om de kudde te vernietigen.

Na drie dagen loopens kwamen herders en

koeien op hun bestemming. Op den vierden dag verscheen een damhert van een meer dan kolossale grootte op den top van den berg. De wachters, verbaasd over deze zonderlinge verschijning, vergaten den last des bisschops. 't Beest verdween weldra, en de herders gedachten, maar te laat, hun kudde. De schoone koeien waren nergens weer te vinden, en in hare plaats dwaalde een kudde ellendig en armzalig vee langs de hellingen van den berg. Voor de bewakers den tijd hadden gehad, om te beraadslagen, wat zij zouden doen, om de koeien van hun meester op te zoeken en terug te krijgen, waren ook zij als door betoovering verdwenen.

Visscher Niels, zooals wij verder zullen zien, geloofde aan de sprookjes van zijn land niet. Bijgeloovig was hij geenszins, wat niet belette, dat hij soms zijn kinderen wist te vermaken, door hun de vertellingen te doen, die hij als kind van zijn grootmoeder gehoord had. Maar hij wist, dat er geen Trolls, heksen of toovergodinnen bestonden, en hoewel hij de geschiedenissen, die van geslacht op geslacht overgingen, verhaalde, zorgde hij ervoor, om in 't hart van zijn kroost 't geloof, dat God de wereld bestuurt, te prenten, en dat misdadige wezens, zooals die, welke hun va-

deren konden vreezen, onmachtig zijn om de menschen, die in Jezus Christus gelooven en op Hem vertrouwen, eenig kwaad te doen.

Vóór de hut van den visscher lagen hoopen kabeljauw in de zon te drogen, die op de komst van een vaartuig, herkenbaar aan zijn groote, roode vlag, wachtten. Dit vaartuig volgde de kusten tot Bergen, van waar de visch naar Frankrijk, Nederland, Engeland en Italië verscheept werd.

Niels en zijn vrouw hadden een gebruind geelaat. Kon 't anders in een streek van negen maanden winter en slechts drie maanden zomer? Blootgesteld aan de vinnige kou, hadden zij maar weinig middelen, om de strengheid er van te bestrijden.

Karl en Hans waren flinke jongens van veertien en twaalf jaren, en Gunilda, 't meisje, dat haar vader met den aankoop van een boot geluk wenschte, was hun eenige dochter. 't Was een frisch tienjarig kind met een schoone tint, heel blonde haren en levendige en bekoorlijke oogen. De kou en 't harde werk van 't Noorden hadden haar bevallig gezicht nog niet gebruind, en hoe hadden hare oogen dof van tranen kunnen staan, als de liefde der huisgenooten op dat kind gericht was, en allen, vader, moeder en broeders

met de grootste zorgvuldigheid op haar pasten.

Groot was Niels' hut niet, maar zij was zoo gerieflijk als een van die der boeren uit Dodo. Aan den eenen kant der deur was een vrij ruime kamer; daar stond de kachel en kwam 't geheele gezin bijeen. Aan den anderen kant beyond zich een tweede kamer van dezelfde afmeting en in tweeën verdeeld: Karl en Hans hadden 't eene gedeelte, en 't andere diende tot slaappleats van Gunilda en hare ouders. Achter 't huis stonden nog een koestal en een loods voor kolen en hout.

't Was Juni. De inwoners van Bodo genoten van de langste zomerdagen. Jongen en ouden konden zich niet genoeg vermeien in de heerlijke stralen van een fraaie zon, die in dien tijd, alleen te middernacht, ondergaat.

Maar Gunilda, die geen antwoord van haar vader had ontvangen, zei tot hem.

„Vader, gaat ge zeker een boot koopen?”

„Ja, kindlief,” antwoordde Niels zijn dochter. „Ik heb nu geld genoeg voor dezen koop, en morgen ga ik met dit doel naar de jaarmarkt in Biorn. Wat wil je, dat ik eens voor je medebreng, beste meid?”

Gunilda wierp hare lange haren achter zich en hernam:

„Een spinnewiel, vader. Moeder zegt, dat zij

aanstaanden winter vlas zal leeren spinnen, en dan krijgt u een kleedingstuk op mijn manier."

En 't meisje klapte van plezier in hare handen.

Op dat oogenblik kwam Elsie bij haar man.

„Laat nu ons met rust, kindlief," zei de moeder. „Ik moet de zaken voor je vaders reis in orde brengen. Neem je Karl met je mee?" vroegde zij erbij, zich tot Niels wendende.

„Ja zeker," antwoordde deze. „Karl zal mij helpen, de boot terug te brengen; want je herinnert je, Elsie, dat hij aanstaanden winter met mij ter vischvangst gaat."

Er heerschte dien dag een aangename drukte in de hut, en den volgenden morgen zag men met ongeduld naar de stoomboot uit.

De aanlegplaats lag ongeveer een halve Engelse mijl van Niel's hut. Karl, Hans en Gunilda liepen al tenminste twee uren te voren op en neer over de platte, ronde steenen van de kust, om op de gewone komst der boot te wachten. Op de aanlegplaats gekomen, vonden zij er andere kinderen, en voor er een uur voorbij was, waren bijna al de menschen uit de stad evenals eenige visschers bijeen, gereed om hun schuit in zee te brengen, als de stoomboot in 't gezicht zou zijn.

Zij, die in 't verre Noorden gewoond hebben,

kunnen allen begrijpen, met welk een ongeduld een boot verwacht wordt. Daar zijn geen spoor- of straatwegen; men moet alleen met dit middel rekening houden, om zich met de steden en dorpen, men kan wel zeggen, met de geheele wereld, in gemeenschap te stellen.

Elsie had een groote vierkante kist met levensmiddelen en andere reisbenoodigdheden gevuld; want geen Noorweger gaat van huis zonder zijn voorraad bij zich te dragen. Deze kisten zijn 't voorwerp van de voortdurende zorgen harer eigenaars; zij zitten er overdag in de boot op, en 's nachts dienen zij hun tot legerstede. In een hoek had Elsie twee groote roggebrooden gelegd; in een anderen een hoop gerstekoecken, voorts nog wat worsten, bokkings en gedroogde kabeljauw. Er waren ook touwen, spijkers, een oud zeil en andere artikelen, die Niels noodig kon hebben. Nog in een hoekje had de omzichtige huisvrouw vier roggebrooden gestopt, voor 't geval, dat stormen of andere omgevallen den terugkeer zouden vertragen.

Karl en zijn vader waren van messen met korte lemmeten voorzien, die iedere Noorweegsche boer in een lederen koker in den gordel draagt; zij hadden een roode muts met een blauw kwastje

op 't hoofd. Elsie, Gunilda en Hans vergezelden den visscher en zijn oudsten zoon naar den steiger, zagen hen in een sloep stappen en naar de stoomboot roeien.

„Moge de Heer met hen zijn en hen gezond en wel terug brengen!” zei Elsie in zichzelf, toen zij kalm de volle zee in stoomden en de laatste dwarrelende rookwolken verdwenen waren.

„Bedenkt eens, hoe prettig 't zal zijn, als vader en Karl in hun eigen boot terug zullen komen!” zei Gunilda.

„Ik wenschte, dat zij al terug waren!” riep Hans uit.

„Geduld, geduld, kinderen,” zei de moeder zacht. „Laten wij gedurende uw vaders afwezigheid niets verzuimen. Kom mee, Gunilda.”

Toen Elsie weer te huis was, begon zij dadelijk de wasch te doen. Hans ging 't goed uitspreiden en zag, of de hoopen kabeljauw nog in orde lagen en de steenen zwaar genoeg waren, om 't geheel bijeen te houden. Daarop zette hij zich op den dorpel der deur neer, en zij verzocht hem dadelijk haar iets te vertellen.

„'t Komt er niet op aan, of 't oud is, Hans,” zei ze, „ik word 't niet beu, altijd 't zelfde te hooren.”

„Er was eens,” begon Hans . . .

„Je begint altijd zoo,” viel Gunilda lachend in. „Al vertelde jij mij iets, dat je pas gedaan hebt, zou je altijd zeggen: er was eens. Welaan, vertel mij de geschiedenis van Geertruida en begin, zooals je wilt. Ik luister, Hans.”

De broer gehoorzaamde.

„Er waren eens twee mannen, die aan de hut van een oude vrouw kwamen, en daar zij grooten honger hadden, verzochten zij haar om een stuk brood. De vrouw heette Geertruida, en zij was bezig met deeg te kneden, toen zij aan de deur klopten.”

„Geef mij een stuk brood, ik heb grooten honger,” sprak een van hen.

„Dat wil ik wel,” antwoordde zij, en een stuk deeg nemende, rolde zij dit en sloeg 't op hare plank plat. Tot hare groote verwondering zette 't zich zoo uit, dat 't over de kanten liep.

„Ik ben maar een arme vrouw,” sprak zij op klagenden toon, toen zij een groot deel van haar brood wilde geven; „ik kan mij niet zoo edelmoe-dig toonen, als gij wenscht.”

Zoo sprekende, nam zij een kleiner stuk deeg; dat zij evenals 't eerste, uitspreidde. Opnieuw liep 't over de kanten, en zij herhaalde, dat zij

zich niet zoo edelmoedig kon toonen. Eindelijk kneedde zij een derde stuk niet veel grooter dan de nagel van haar pink; en 't zette zich eveneens uit als de andere.

„Ik ben er niet op gesteld, mij te edelmoedig te betoonen; vervolg daarom uw weg ondanks uw honger,” sprak Geertruida.

„Toen deed de bedelaar, die haar gedrag had opgemerkt, zijn mond open; zijn stem klonk streng en verschriklijk, en de oude vrouw beefde van schrik bij 't hooren dezer woorden.

„Ondeugende Geertuida, gierige en onmenschielievende vrouw! Ik zal je brood niet aanraken, maar ik zal je straffen. Van heden af zal je een groene specht zijn, die veroordeeld is, her- en derwaarts te vliegen en altijd honger en dorst te lijden.”

„Dadelijk verdween de oude vrouw, in een vogel veranderd, die sedert dien dag de vogel van Geertruida genoemd wordt.

„Ik heb dien vogel nooit gezien, Hans.”

„Ik ook niet, Gunilda, en niemand. Geertruida's geschiedenis is maar een sprookje van ons land. Maar wat wel waar is, is, dat de Heer Jezus geen schuilplaats had en honger leed. En Hij zei, dat, wie om de liefde Zijns naams me-

delijden zou hebben met Zijn arme discipelen, Hij dien beloonen zou, alsof 't Hem was gedaan, en dat Hij in den dag des oordeels tot de goddeloozen zou zeggen: „*Want Ik ben hongerig geweest, en gij hebt Mij niet te eten gegeven; Ik ben dorstig geweest, en gij hebt Mij niet de drinken gegeven. Ik was een vreemdeling, en gij hebt Mij niet geherbergd; naakt, en gij hebt Mij niet gekleed; krank en in de gevangenis, en gij hebt Mij niet bezocht . . . Voor zooveel gij dit éénen van deze minsten niet gedaan hebt, zoo hebt gij 't Mij ook niet gedaan.*”

„Kinderen, ik heb hulp noodig,” zei de moeder hen roepende.

Hans en Gunilda stonden dadelijk op, en weldra hielpen zij haar, 't waschgoed uit te spannen en op den grond te leggen om 't te laten drogen.

TWEEDE HOOFDSTUK

OP DE JAARMARKT TE BIORN.

De stoomboot, waarop Niels en zijn zoon waren, wierp 's anderendaags 's morgens om half vier 't anker voor Biorn. Er waren veel passagiers bij, die uit veel noordelijker streken dan Bodo gekomen waren, om de jaarmarkt bij te wonen. Naar 't weinig gevorderde uur loste men een kanon-schot. Het schot veroorzaakte algemeene beweging op de kust en in minder dan geen tijd, gingen er eenige bootjes uit, om de reizigers af te halen en aan land te brengen.

Biorn bood een zonderling schouwspel aan. De nauwe baai was vol groote en kleine sloepen, waarvan de prijs van vijftwintig gulden tot 't dubbele en 't drievoudige van die som liep.

Uit het land van sneeuw en ijs.

De huizen van 't dorp staan op rotsen, zonder eenige regelmaat of orde, om een straat te vormen. De menschen gaan over groote steenen en paden, die door 't voortdurend belooopen ervan ontstaan zijn, dwars door de rotsen heen, op en neer.

Eindelijk ontscheepten een honderdtal reizigers en richtten zich onmiddellijk naar 't jaarmarktterrein. De kramen waren van planken opgeslagen, en de scheepjes, met de kiel omhoog, waren met een gepekt linnen zeil gedekt.

Niels en zijn zoon, die hun groote kist op een veilige plaats gebracht hadden, volgden hun reisgenooten. Zij beklommen den heuvel en bleven hier en daar staan, om naar de verschillende te koop uitgestalde artikelen te kijken.

Er waren veel zaken op de jaarmarkt te Biorn te doen. De voornaamste koopwaren bestonden uit allerlei vaartuigen, stoelen, spinnewielen, uit de hand geweven laken, stoffen en messen.

„Karl, wij zullen een warm ontbijt nemen,” sprak de vader; „en wij doen beter, onzen voorraad voor den terugkeer te houden.”

Zoo sprekende traden zij onder een tentje binnen, van 't zeil van een visschersvaartuig gemaakt, dat op palen en roeiriemen rustte. Van

binnen liep men over de nauwlijks begaanbare rots. In een hoek had men wat steenen opeengehoopt, waarop vuur was aangemaakt, en een jonge Noorsche met een wakkeren blik stond aan de deur, om de klanten af te wachten.

„Wij willen ontbijten,” sprak de visscher, na haar goeden dag gewenscht te hebben.

De vrouw verzocht de reizigers te gaan zitten, terwijl zij koffie en zachte eieren klaar maakte.

In enkele minuten had zij de tafel aangericht. Zij zette er kopjes en schoteltjes van gewoon aardewerk uit 't land op. Zij vulde ze met koffie, plaatste een kannetje met melk erbij, voorts een schotel met eidereieren en eenige groote stukken roggebrood met droge visschen.

Vader en zoon aten naar hartelust, terwijl zij met 't meisje babbelden en haar over de jaarmarkt, 't weer en den prijs der koopwaren ondervraagden.

Toen de maaltijd afgeloopen was, hielden zij zich met de voornaamste zaak, die hen in Biorn gebracht had, bezig, want de visscher was vurig verlangend een boot te koopen en weer ter zalmvangst te gaan.

Bij 't afdalen naar de kust, schepten zij er behagen in de voornaamste kramen te bezichtigen.

„Vader, kijk eens,” zei Karl, terwijl zijn aandacht op keurig gebonden en op planken gerangschikte boeken viel, „o! ik zie, dat 't Bijbels zijn!”

„Ik ben uit Engeland gekomen om u den Bijbel in uw eigen taal te brengen,” sprak een man, die met den verkoop belast was. „Wil u er een koopen?”

„Vader, ik zou wel een Bijbel willen hebben,” zei Karl dadelijk; „ik zou ook heel blij zijn, er een als een aandenken voor Gunilda mee te brengen. Maar ik heb geen geld, om er twee te koopen.”

„Koop een Bijbel voor je, mijn jongen,” antwoordde visscher Niels; en zich naar den verkooper keerende, sprak hij: „Mijn zoon is niet rijk, mijnheer, hij kan slechts uitgeven, wat hij van zijn verdiensten kan besparen, mijn dochter is nog maar een kind: een anderen keer zal ik er háár een verschaffen”.

„Ik zou liever er één voor Gunilda willen koopen, vader,” zei Karl, ik zal haar verzoeken, hem mij te leenen om hem te lezen.”

De verkooper merkte 't ernstige gelaat van den jongen, en een Bijbeltje nemende, sprak hij tot hem. „Ik geef dit boekje aan uw zuster; spoor haar aan, 't te lezen. En nu zult ge geld genoeg

hebben, om een Bijbel voor uzelfen te koopen. Hoe is de naam van uw zuster, beste jongen?"

„Gunilda Niels,” antwoordde Karl.

De koopman schreef dezen naam in 't Bijbel-tje en voegde er deze woorden bij: „*Ik stel den Heere gedurig voor mij, omdat Hij aan mijn rechterhand is, zal ik niet wankelen.*”

„Mijn Gunilda zal aan dit geschenk groote waarde schenken, mijnheer,” zei visscher Niels.

„Zeg haar toch, dat zij 't boek Gods, terwijl zij jong is, onderzoekt. Als zij op jaren en haar gezicht verzwakt zal zijn, zullen eenige van de beloften, die 't bevat, in haar geheugen geprent wezen, en zij zal dan geen boek meer behoeven, om die te lezen.”

„Dank, mijnheer, nog eens mijn dank,” sprak de visscher, „neem de uitdrukking van mijn gevoelens van erkentelijkheid aan. Nu moeten wij ons haasten, Karl,” voegde hij erbij zich tot zijn zoon keerende.

Hij stak den koopman zijn hand toe, die hij hartelijk drukte.

De jongen volgde zijn vaders voorbeeld, en beiden, hun Bijbels stevig vasthoudende, vervolgden hun weg.

Zij kochten verder een spinnewiel voor Gunil-

da, een warm kleed voor Elsie, eindelijk een mes voor Hans, daar 't oude bij ongeluk gebroken was.

Een boot kiezen eischte meer tijd, dan er noodig geweest was, om die andere dingen te koopen, want 't gold hier een som geld uit te geven, die lang en met moeite en spaarzaamheid was bijeengebracht.

Ten laatste bepaalden vader en zoon hun keus, en de koop werd gesloten. 't Was eigenlijk een lompe boot, maar uiterst geschikt voor 't vissen. Zij had maar één mast en een groot vierkant zeil.

Tegen den middag waren Niels en zijn zoon voor de terugreis gereed. De kist werd in 't nieuwe vaartuig geheschen, niet zonder dat de reizigers hun inkoopten zorgvuldig ingepakt en in 't ruim gestuwd hadden. Karl verstoutte zich zelfs, eider-eieren in een mand te leggen, wetende dat 't een lekkernij voor Gunilda zou zijn. 't Zou inderdaad moeilijk gevallen zijn, twee gelukkiger en trotsher menschen dan vader en zoon Niels aan te treffen, die de zandige baai van Biorn verlieten, om in zee te steken met de innerlijke voldoening, dat zij in een vaartuig zeilden, dat hun eigendom was.

„Wij moeten er eens een pleziertochtje mee maken,” sprak Karl. „Ik zou wel willen, dat moeder en Gunilda onze boot eens probeerden! Wat is zij mooi! Ik ben zeker, vader, dat gij een goeden koop gedaan hebt.”

„Ik hoop 't, Karl; maar vergeet je plicht niet, kijk goed uit je oogen, wij moeten die landtong omzeilen.”

„Dat is waar, vader; bij 't komen had ik haar al opgemerkt. Ik vroeg mij af, hoe de stoomboot 't zou kunnen klaren, want wij waren aan alle kanten door rotsen omringd. 't Komt mij voor, dat ik 't eenigszins op bakboord moet laten aankomen, en dan om dat met sneeuw bedekte punt heendraaien.”

„Goed, jongen; ik hoop, dat je tot aan 't einde der reis een open oog zult hebben, zooals ge 't thans hebt. Wij zijn nog heel ver van huis.”

„Wat geeft dat, vader? Als wij door een winternacht bedreigd werden, zouden wij kunnen vreezen, maar in 't tegenwoordige jaargetijde hebben wij een bijna eindeloozen dag. Hadden wij 't geheele jaar door maar zulke lange dagen!”

„Zeg dat niet, Karl; God heeft alles goed voor ons beschikt; wees overtuigd, dat Hij weet, wat wij behoeven.”

De boot door een gunstigen wind voortgestuwd, vorderde snel, en de opvarenden genoten van dit reisje.

Ieder oogenblik stond Karl verrukt over den aanblik van den ondergang der zon, wier schitterend licht de besneeuwde kruinen, die over de kust hingen, rooskleurig tintte. Zij wierpen 't anker bij een eilandje uit, om een uur rust te nemen, en Karl ging aan land, om eieren van zeevogels te zoeken. Deze dieren, aan de tegenwoordigheid van den mensch niet gewoon, vlogen bij zijn nadering verschrikt weg.

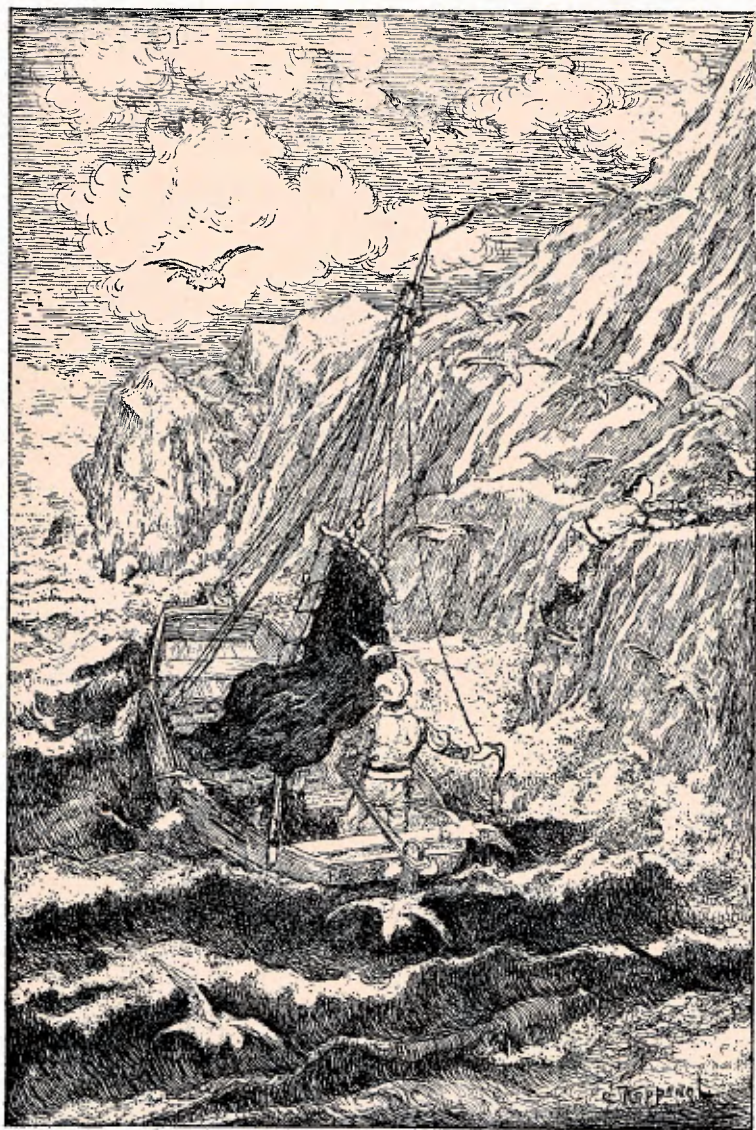
„Ik zie 't eiland van den ruiter!” riep de jongen eenige uren later uit. „Wij hebben de grootste helft van onzen zeetocht afgelegd.”

Op dit eiland verheft zich een berg, die op een in een grooten mantel gehulden ruiter gelijkt; op dit punt nu gaat men van de gematigde in de koude luchtstreek over.

„O! vader,” riep Karel ontroerd uit, „wat is dit schouwspel grootsch!”

„Ja, Karl,” hernam de visscher, „als 't ons gegeven is, zulke majestueuse punten in onze Noordelijke streken te bewonderen, wat zullen wij dan in 't hemelsch Jeruzalem aanschouwen!”

„Vader, ik zou wel zooals u en zooals moe-

De nieuwe Boot.

der willen zijn," sprak Karl na een oogenblik van stilzwijgen.

„Stel altijd u den Heere voor oogen, beste jongen. Je staat op 't punt, om 't visschersleven te beginnen, en je zult zwaar werk hebben te doorstaan. Ik hoop, dat je je beijveren zult, God te dienen en steeds op Hem te vertrouwen."

Karl's gelaat werd levendig en hij antwoordde:

„Dat wensch ik, vader, maar hoe kan ik zoo goed en vroom worden als u en moeder?"

Visscher Niels keek zijn zoon met innig welgevallen aan en hernam:

„Je hebt mij nooit reden tot ongerustheid gegeven, mijn kind. God geve, dat je mijn troost in mijn ouderdom zijn zult!"

DERDE HOOFDSTUK.

DE TERUGKEER.

„Wanneer zal vader terug zijn?” vroeg Gunilda aan hare moeder. „Ik meende hem omtwee uren al te zien, en nu is 't bijkans vijf. Ik verlang zoo erg, de nieuwe boot te zien!”

„Heb geduld, meisje,” antwoordde Elsie. Bedenk toch, dat je vader en Karl een langen tocht hebben te maken.”

„Denkt u, dat vader morgen met ons een zeiltochtje zal maken. Hij heeft 't ons beloofd. U, moeder, noch ik zijn er dit jaar uit geweest. Wij kunnen 't huis sluiten en Goody Harold bezoeken. Ik zie zoo gaarne de nesten van de ieders daar!”

Elsie streek met voldoening hare hand over de blonde haren van haar dochttertje en zei:

„Je vader zal morgen zooveel te doen hebben, dat hij, wees er van verzekerd, geen rust zal kunnen nemen. Maar ik weet, dat hij verlangend zal zijn, mij, evenals jou, de eer van zijn boot zal

aandoen. Maar zie ginds, Gunilda, daar komt iemand naar ons toe; 't is Hans. Hij staat stil, nu geeft hij ons teekenen. Ik word de boot gewaar, die de landtong omzeilt. Loop gauw heen, mijn kind, loop wat je kan, om je vader te omhelzen."

't Was niet noodig Gunilda tweemaal te zeggen, hard te loopen. Zij vloog als een hert en was buiten adem, toen zij de landingsplaats bereikte. Hare moeder, die langzamer liep, kwam er insgelijks en dankte God voor den gelukkigen terugkeer van hare twee geliefden.

Elsie voegde zich bijtijds bij haar kind, om haar man te verwelkomen. De visscher omhelsde teeder zijn vrouw, waarna hij met een zekeren trots zijn blikken op zijn schip sloeg, dat hij voor een moeilijk bespaarde som had verkregen.

„'t Is een juweel van een boot, moeder!" zei Karl, en ze glijdt als 't ware, over 't water!"

Eenige tijd was er noodig, om de boot veilig onder een oude loods aan den waterkant te meren. Toen zij stevig was vastgemaakt, droegen Karl en Hans met hun beiden de kist en gevolgd door hun ouders richtten zij zich naar hun hut.

Natuurlijk was Gunilda van de partij: nu eens van den eenen kant naar den anderen loopende, babbelde zij nu met dezen dan met genen. Ein-

delijk was 't gezin tehuis, de kist werd geledigd en de geschenken rondgedeeld.

„Lieve Elsie, dit is voor jou,” zei de visscher tot zijn vrouw. Ik wil, dat je daarvan een warme japon maakt; die heb je noodig.”

„O! beste vriend, wat zal deze stof je veel gekost hebben! Ik heb nooit zoo'n sterke gehad; je bent erg gek met mij!” . . .

En Elsie keek haar man met een erkentelijken en teederen blik aan.

Allen waren 't eens, dat 't spinnewiel van Gunilda een echt juweeltje was, en 't mes van Hans van 't beste staal. De jongen maakte 't, als een echte Noorweger, dadelijk aan zijn riem vast, oordeelende, dat zijn kleding, zonder dat bijkomende voorwerp, niet compleet was. De eiderieren werden nu klaargemaakt, en met een stuk roggebrood, liet zich alles heerlijk smaken.

Na 't eten liet Karl de Bijbels zien. Vader en zoon waren overeengekomen, dat men, om ze te voorschijn te brengen, wachten moest, tot de eerste aandoeningen wat bedaard waren. Karl gaf zijn vader den Bijbel, die voor Gunilda bestemd was.

„Wat is dat voor een boek?” vroeg 't meisje, terwijl zij op haar vaders knieën zat.

„Een Bijbel, kindlief; 't is een geschenk voor jou.”

„Voor mij, vader?” riep zij uit.

„Ja, voor jou. Gunilda. Je naam is er ingeschreven. Lees wat er onder staat.”

Gunilda gehoorzaamde:

„Ik stel den Heere gedurig voor mij, omdat Hij aan mijn rechterhand is, zal ik niet wankelen.

„Wie heeft dat geschreven, vader?” vroeg zij.

Niels glimlachte, en ziende, dat zijn vrouw en Hans, zoowel als Gunilda van verlangen popelden, om er meer van te weten, vertelde hij hun de geschiedenis van den Bijbelcolporteur.

„Hij heeft een tekst geschreven, dien wij allen goed moeten onthouden,” voegde hij er bij: „Ik vrees, dat wij bij 't werken om ons brood te verdienen te zeer afgetrokken worden en wij God te midden van de dagelijksche beslommeringen en bezigheden zullen vergeten.”

Denzelfden avond, toen de kinderen in diepen slaap gedompeld waren, zei Niels tot zijn vrouw, dat hij zoo gelukkig geweest was, om, terwijl hij aan boord van de stoomboot was, zijn visch aan een koopman te verkoopen.

„Zij zal met de volgende schuit, die van Ham-

merfest komt, verscheept worden," zei hij, en men zal mij bij aankomst er van in Bergen uitbetalen. Morgen zal er veel vallen te doen, maar zoodra mogelijk gaan wij, vrouw, een zeetochtje voor plezier maken, om onze nieuwe boot te probeeren."

Wij hebben gezegd, dat er voor Niels' hut hoo- pen kabeljauw lagen. Die geleken meer op hooi- mijten dan op iets anders. Deze visch was in Ja- nuari en Februari gevangen, en toen openge- sneden en te drogen gelegd, waardoor hij zoo hard als een stuk ijs geworden was.

Hier zei Elsie tot hem:

„Gode zij lof! Na zooveel jaren van zwoegen, zal je de vrucht van je arbeid plukken. Er is maar één wolk, die mijn blijdschap verduistert: ik kan niet nalaten, aan den winter en Karl te den- ken. Ik weet, dat Hans zich heel goed met de verzorging van de koe kan belasten en dat Karl oud genoeg is, om je naar de Loffoden te verge- zellen, maar ik zie er zoo tegen op, hem te moeten missen! Ik geloof, dat ik met 't jaar angstiger word; 't is al erg genoeg, dat jij afwezig bent, maar wat zal 't zijn, als Karl ook weggaat!"

„Elsie, Elsie! ik houd er niet van, dat je zoo spreekt," antwoordde haar man zacht. „Bedenk

eens, van hoeveel reizen ik zonder ongelukken teruggekomen ben. Wat mij aangaat, ik zie den winter met meer genot tegemoet dan ooit, want ik zal voor mij zelven werken, alle voordeelen zullen voor jou zijn, vrouwlief, evenals voor onze kinderen, en ik zal een aanspraak en een reisgezel hebben, die zijn handen uit de mouw kan steken."

„Ik voel, dat ik ongelijk heb," sprak toen Elsie een zucht slakende.

„Er steekt geen kwaad in, vrouw," hernam haar man, „maar 't ontbreekt je aan vertrouwen. Denk aan den tekst, die in Gunilda's Bijbeltje staat, dan zal je niet ontroerd zijn bij 't denken aan gevaar, al is 't weer ook nog zoo slecht."

„Ik zal 't beproeven," zei Elsie glimlachende, „neen, ik wil 't genot, dat ik thans smaak, niet verstoren, door zorgen en vrees voor de toekomst. Laat ons ten minste van dit prachtige zomerjaargetijde genieten. Ik heb aanstaanden winter veel bezigheden: ik moet Gunilda leeren, vlas te spinnen, als de lange avonden er zijn. Eigenlijk, manlief, moeten wij over onzen voorspoed, die je in staat heeft gesteld, een boot en een net in 't zelfde jaar te koopen, ons zeer dankbaar betoonen."

„Ja, beste vrouw, God is boven bidden en denken, goed voor ons,” antwoordde de visscher. En zie Elsie, de slaap overmant mij; ik moet gaan liggen.”

VIERDE HOOFDSTUK.

GOODY HARALD.

Goody Harald en hare kinderen bewoonden een eilandje op ongeveer acht mijlen van Bodo. Zij bezaten daar een aardige kleine hoeve, goed voorzien van eidernesten, die sedert geslachten aan de familie behoorden, en die van vader op zoon en nog op andere geslachten zouden overgaan. 't Waren de eenige bewoners van 't eilandje en zij hadden geen andere middelen dan hun boot, om met andere familiën uit den omtrek in gemeenschap te komen. Goody Harold en hare zoons waren nooit onledig. 's Zomers bezaaiden zij hun land, dan kwam de oogst; soms legden zij een paar schapen in de vleeschkuip. Was de winter daar, dan moesten zij hout hakken, voor de koeien zorgen, en in huis viel er heel wat te doen; vlas spinnen, wol verven; maar de grootste verdienste kwam van de dons der eiders.

Laat ons eerst iets van de gewoonte dezer vogels zeggen. De bewoners van 't land dragen er de grootste zorg voor. Zij worden heel goed tam, zoo zelfs, dat zij zich laten streelen. Goody Harald kende al de nesten op 't eiland, eenige waren onder kunstig gerangschikte steenen te vinden en andere in kromme holten der rotsen. Deze nesten bestaan uit zeewier en andere planten, die hier en daar groeien. De eiders versieren ze met een mollig en zacht dons, die 't wijfje te dien einde uit hare borst pikt.

Goody liep altijd van 't eene nest naar 't andere, om dons te verzamelen. Soms keken hare lievelings vogels haar met een smeekenden blik aan, maar ze zei hun dan, hen met hare stem vleiende: Behangt en versiert er nog maar eens je nesten mee, aardige vogels." En 't wijfje be-roofde er zich opnieuw van. Als hare borst geen dons meer had, pikte zij die uit de borst van haar gaaïke. Goody nam ze voor een tweede, maar nimmer voor een derde maal weg, want, als men te vaak 't nest der eiders plundert, gaan zij voor goed heen en vliegen naar elders, om een ander te bouwen.

Zij leggen groote bleek-groene eieren. Goody verkocht er eenige van en liet de andere broeden.

Zoodra de kou invalt, gaan de eiders naar 't Zuiden, om 's zomers terug te komen en hun nesten op de gewone plaatsen weer te maken.

't Was op een schoonen morgen, dat de visscher met vrouw en kinderen in zijn boot Goody Harald een bezoek kwam brengen. Elsie was zeer gelukkig op de eereplaats in 't vaartuig te gaan zitten. Karl was aan 't roer, terwijl Hans en Gunilda zich naast hun moeder plaatsten en Niels 't zeil bestuurde. O! wat was 't heerlijk om in zijn eigen boot voor een groep bewonderaars te zeilen! Zij voeren snel, want de wind was hun gunstig.

Er waren niet meer dan een paar uren noodig, om de plaats der bestemming te bereiken. Goody Harald's huis herkende men in de verte aan zijn roode pannen, en aan een kleine weide, waarin een koe graasde. In 't rond brachten eenige reepen gronds rogge, gerst en aardappelen op.

„Daar komt bezoek,” zei Goody, Olaf, haar oudsten zoon, roepende. „Wie toch kan er met die keurige boot komen? 't Moeten schipper Niels en Elsie zijn. Ja, ze zijn 't zeker, want ik zie Gunilda al. O! dat vind ik aardig van de luidjes! Help ze gauw, om de boot aan land te trekken; ik zal de andere kinderen roepen.”

Met deze woorden keerde Goody Harald zich naar zijn huis en riep:

„Waar ben je, Franty, kom hier, Peder!”

Dadelijk verschenen twee knapen, jonger dan Karl en Hans.

Terwijl men de boot aan land trok, waren Goody met hare drie jongens op 't strand gekomen, om hun bezoekers te verwelkomen.

Gunilda werd overladen met liefkoozingen, en weldra vloog zij hier en daar heen, en gaf hare oogen goed den kost.

Visscher Niels en Olaf bleven aan de kust, de laatste drukte zijn bewondering uit over 't vaartuig, terwijl den jongeren 't om de eidernesten te doen was. Zij kropen en klauterden over de rotsen, om die mooie vogels te zoeken. Na de omstreken van 't huis goed bekeken te hebben, stapten zij allen in 't vaartuig van Goody Harald, om de naburige eilanden een bezoek te brengen. Daar plukten zij varens, die op beschutte plekken van de bergen, wier toppen met ijs en sneeuw bedekt waren, groeiden.

Om twaalf uur werd er gegeten. 't Maal bestond uit een pastei van fijngestampde gedroogde en in den oven gebakken kabeljauw en gekookten zalm, want Olaf had den vorigen dag een over-

vloedige vangst gehad; ook kwamen er nog zacht gekookte eidereieren bij en eindelijk, om 't geheel te kronen een lekkere omelet.

„Na 't eten, gaan wij op duikeenden jagen,” zei Gunilda tot haar vader. Franty en Peder hebben mij beloofd, dat zij trachten zouden er één te krijgen, om die naar huis mee te nemen.”

„Werkelijk, Gunilda!” hernam hare moeder lachend.

„Hoe vang je duikeenden?” vroeg de visscher aan Franty.

„Vrij gemakkelijk,” zei de jongen. „Zij hechten zich aan elkaars staart, zoodat men ze alle zonder moeite uit haar nest kan trekken. Ik weet een van die nesten op een plek, die een goede gelegenheid biedt om 't te zien.

„Ik geloof, dat je beter zou doen, kindlief,” sprak Elsie, „om de veeren van duikeenden te verzamelen dan je met één van die vogels te vermaken, want die houdt je toch niet in 't even.”

„Moeder, laat mij, als 't u belieft, probeeren, er een tam te maken,” zei Gunilda op smeekenden toon.

„Pak eerst je duikeend,” zei Olaf lachende,

„alvorens over de manier te denken, waarop je haar in 't leven kan houden.”

„Laat ons allen naar 't eiland der duikeenden gaan, zooals wij 't noemen,” sprak Goody Harald, „want er woont geen menschelijk wezen op. Elsie en ik blijven breien, terwijl gij de rotsen zult beklimmen.”

„'t Is een heerlijke dag, om door de eilanden te varen, moeder,” zei Olaf op zijn beurt, „maar hebben wij er wel den tijd voor?”

„O Ja!” hernam Goody Harald. „Als gij om tien uur van hier vertrekt, Elsie, zijt gij om twaalf uur te huis, en de zon zult gij gedurende den geheelen tocht houden.”

Een uur verliep voor 't vertrek, toen vertrokken, en 't gezelschap landde op 't zandige strand van 't Duikeendeneiland. De scherpe rotsen werden beklommen tot schrik van de duikeenden, meeuwen en alle andere vogels van 't eiland. De *meeuwen* zijn twee voet lang, hals en kop zijn zwart en hebben een langen staart. Toen Goody Harald voortschreed, verhief zich een dezer vogels langzaam, terwijl hij een eentonig geluid gaf.

„Een of ander ongeluk dreigt ons,” zei ze; dat beest schreeuwt nooit zoo dan, als er een stormvlaag in aantocht is.”

„Kom, kom! dat is een ouderwetsch praatje, Goody,” sprak visscher Niels glimlachend. Wij hebben vandaag wel wat beters te doen, dan ons door 't onheilspellende geluid van een vogel te laten verschrikken. Ziehier een uitgekozen plekje, waar gij en Elsie komt zitten, terwijl wij 't eiland doorkruisen.”

Franty diende als verkenner bij een holte van de rots, waar de duikeenden zich alle ophouden. Er was geen ontsnappen mogelijk. Zij kropen van schrik in de grootste wanorde dicht opeen. Franty zeker van een goede vangst stak zijn ijzeren haak diep in 't gat, want, zijn zij eens in hare schuilplaats verrast, dan denken die vogels er niet aan, om te vluchten. Hij haalde er één uit; hare buur greep haar bij den staart, als om haar 't wegvliegen te beletten; een derde hechte zich aan den staart van de tweede en alzoo tot de vierde toe. Aan elkander hangende, werden zij alle gepakt tot groote vreugde der kinderen. Deze vogels bijna ter grootte van een duif hebben een witte keel, en breede zwarte banden om den nek.

Peder had een oude kooi meegebracht, waarin men de mooiste van alle zette.

„Ik denk,” zei vader Niels tot zijn dochter,

„dat je vogel over zijn nieuw verblijf in Bodo niet roemen zal.”

„Hij moet leeren, in een kooi tevreden te zijn,” hernam Gunilda lachend. „Ik weet, dat hij gauw van mij zal houden. Ik zal hem tam

maken, hem een touwtje aan den poot binden en hem goede voeding geven. Nu en dan zal ik hem wat vrijheid geven en hem dan weer terugtrekken, als hij te ver gaat.”

„Laten wij jou ook eens zoo behandelen,” zei Olaf. „Ik zal dit touw aan je been vastmaken en je tusschen de rotsen trekken.”

„Vandaag maar niet,” antwoordde de visscher, lachend over 't ontstelde gelaat van zijn dochtertje. Wij moeten nu naar Goody en Elsie; er is geen tijd meer te verliezen. Heb je hier wel eens ooit arenden gezien?”

„O ja! zoo vaak,” sprak Olaf. „Daar heb je er juist een. Kijk, hij loert op een duikeend. Stil, verroer je niet!”

De duikeend bij 't zien van haar aartsvijand, verdween plotseling onder 't water, in den waan alsoo aan haar vervolger ontsnapt te zijn. Maar de arend bleef boven zijn prooi zweven, en zoo-
dra zij weer aan de oppervlakte verscheen, greep hij haar in zijne zeker klauwen en nam haar mee.

't Geheele gezelschap merkte dat tooneel met schrik op. Gunilda slaakte een diepen zucht.

„O! wat een afschuwelijke vogel! morde zij. Ik zou bang zijn, als ik hier alleen was, hij zou mij ook wel kunnen meevoeren.”

„Die leelijke vogels gaan wel met lammeren strijken,” zei Olaf. De sinjeur, die juist verdwenen is, is een van de *zeearenden*, zooals men ze noemt. Er wordt gezegd, dat 't wijfje ieder jaar maar twee eieren legt, waarvan er één terecht komt. Ik geloof, dat zij zich vooral met visschen

voeden, en in 't duister even goed zien als in 't licht."

Goody Harald en Elsie hadden gaarne gewild, dat de uren wat minder vlug waren voorbijgegaan. Haar gesprek was nog lang niet uit, en de visschersvrouw poogde eenige korrels van 't goede zaad op haar pad te strooien. Zij sprak met Goody over den Bijbelkoopman van Biorn en trachtte hare belangstelling te wekken naar aanleiding van 't geschenk, dat Gunilda gekregen had, en den tekst, die in haar Bijbeltje geschreven was, maar daar bleef 't bij; want hoe goed, vriendelijk en hartelijk hare oude vriendin ook was, zij wist maar weinig van den Zaligmaker.

't Was laat, toen 't gezelschap weer de hoeve bereikte, dan ook had Gunilda spijt, om weer te vertrekken, zonder dat zij Goody een van hare mooie geschiedenissen had hooren vertellen. Dadelijk na 't avondeten, namen de vrienden een hartelijk afscheid, en de visscher, zijn vrouw en kinderen, met de duikeend natuurlijk ook, staken weer in zee en kwamen onder begunstiging van een goeden wind thuis. De zon schitterde nog aan den horizon, hoewel middernacht naderde.

VIJFDE HOOFDSTUK.

DE ZONDAG TE BODO.

De kerk van Bodo lag op ongeveer drie mijlen van Niels' woning, en hij, zijn vrouw en kinderen woonden geregeld den dienst van den Zondagmorgen bij.

's Avonds noodigde de visscher de bewoners van Bodo tot een bijeenkomst voor de hut op 't grasperk uit.

De prediker droeg een zwarten rok en een geplooiden kraag van wit neteldoek om zijn hals. 't Was een bejaard man, met een gevoelig en goed hart, een volhoudend en moedig prediker, die 't Evangelie van Christus in alle getrouwheid verkondigde.

Dominee Olé — zoo heette hij — had geen bloedverwant: hij stond alleen in de wereld. Zijn vrouw en kinderen waren hem ontvallen, en hij leefde eenzaam in Bodo. Hij telde Niels onder zijn beste vrienden, want hij vond meer hartelijkheid en medegevoel bij den visscher en

zijn vrouw dan bij een ander van zijn gemeenteleden.

Gewoonlijk, na den dienst van den Zondag, verwittigde de prediker vader Niels, dat hij 's avonds een bidstond voor de hut houden zou.

Dan zocht Elsie hare geburinnen op, om haar de komst van den goeden leeraar mee te delen, met de bijvoeging, dat hij wel hoopte, dat zij allen zouden opkomen. Deze bidstonden hadden slechts gedurende de lange zomermaanden plaats, negen maanden van 't jaar stonden ze stil.

Den volgenden Zondag was er een bid- en

dankstond bij Niels. De prediker, zooals hij beloofd had, ging er heen.

Toen 't middagmaal afgeloopen was, ging Gunilda naar gewoonte op haar vaders knie zitten met haar Bijbeltje in de hand. Niels las een kapittel, dat hij aan de kinderen uitlegde. Eindelijk liep 't gesprek over een belangrijk onderwerp, met betrekking tot 't hoofdstuk, dat pas gelezen was. Daarop sprak men over den goeden Hans Nielsen Hanze, die met zooveel vuur in 't begin der vorige eeuw in Noorwegen gepredikt heeft.

„Ik zou Hanze wel gaarne gezien hebben,” zei Karl.

„Ik ook, mijn jongen, hij heeft ons schoon voorbeeld nagelaten.”

„Verhaal ons een of anderen trek uit zijn leven, als 't u belieft,” vroeg Gunilda.

„Toen hij leefde, lief kind,” zei de vader, „liet de regeering van Noorwegen niet toe, dat de eerste de beste 't land afliep, om te onderwijzen of te prediken. Zij, die 't in 't hart kregen, om 't Evangelie te verkondigen, werden soms in de gevangenis geworpen. Hanze was een eenvoudige boer, en God had hem een taak toevertrouwd, die hij zich verplicht voelde, te vervullen. Hij had de diepe overtuiging, dat 't zijn plicht was, om te

getuigen en 't volk uit zijn toestand van onverschilligheid en goddeloosheid te redden. Daarom verkondigde hij, ten spijt van alle bedreiging met gevangenisstraf, 't Evangelie alom en riep de menschen tot berouw en geloof in Jezus Christus. Hij doorreisde onze geheele landstreek, vooral 't westelijke deel, en bezocht bijna alle huizen. Onze hut was toen nieuw; uw grootvader had haar pas gekregen. Hanze volgde de rotsige kust en bleef ook voor onze deur staan. Mijn grootvader was bezig met zijn net te boeten. De Evangelist naderde en legde hem deze vraag voor: „Hebt gij 't zegel Gods op uw voorhoofd?” Mijn grootvader begreep 't nauwlijks en antwoordde niet, maar hij noodigde Hanze uit binnen te treden: Deze nam 't aan.

„Wat mijn grootmoeder betreft, zij zat bij haar spinnewiel en noodde den vreemdeling een stoel te nemen. Hanze begon dadelijk aan 't werk, door te verklaren, dat hij 't Evangelie kwam prediken. Hij zei hun, dat hun godsdienst zich niet op Zondagmorgen alleen moest openbaren, maar dat hij, een deel van 't geheele leven moest uitmaken, en dat zij in alles, wat zij deden, dachten of zeiden steeds moesten gedenken, dat God hun getuige was. Hij sprak daarna over de liefde

Gods, die gewild had, dat Zijn Zoon Jezus Christus voor hen gestorven was, en voor hij zijn rede had uitgesproken, kozen mijne grootouders 't hoofd en stortten zich in bittere tranen van berouw uit.

„Eindelijk werd een machtige partij in Noorwegen zoo verwoed tegen Hanze en verwekte zulk een ijverzucht, dat zij de regeering wist te overreden, hem voortaan alle prediking te verbieden. Alzoo werd hij gevangen genomen en naar Christiania gebracht. Daar werd hij negen jaar gekerkerd. Men vonniste hem, op grond van de beschuldiging, dat hij den bestaanden godsdienst vernietigde om een nieuwen te stichten Maar hij bracht toch denzelfden Bijbel als den onzen, lieve kinderen! Hanze wenschte, dat 't volk met aanhoudenden ijver hem begon te lezen en in 't hart bewaren. Hij werd voor de tweede maal in den kerker geworpen, en toen hij zijn vrijheid kreeg, nam hij rust door 't leven van een boer te leiden en predikte niet meer. Hij is 't, die de bidstonden heeft ingesteld, die steeds nog gehouden worden, en ik hoop, dat gij, Karl, die ook zult blijven houden, als ik er niet meer zal zijn.”

De prediker Olé kwam om vijf uur bij visscher

Niels en een weinig later vereenigden een vijftigtal menschen zich in 't gras. Allen begonnen gezangen te zingen en hun gebeden tot God op te zenden. Nadat zij aldus een uur hadden doorgebracht, hield Olé een korte en eenvoudige toespraak tot de vergaderden. Hij had nauwlijks haar geëindigd of de vereeniging ging uiteen en ieder bereikte zijn woning.

De prediker bleef tot een vrij gevorderd uur in den avond nog bij Niels en sprak nog met hem over verschillende onderwerpen.

Alzoo liep de Zondag te Bodo ten einde.

ZESDE HOOFDSTUK.

DE HERFST.

De lange dagen van Augustus waren bijna voorbij. Visscher Niels had zijn gerst binnengehaald, wat in Noorwegen, waar de plantengroei buitengewoon snel is, niet vreemd mag heeten. 't Zaad, in de aarde geworpen, komt op en wordt binnen drie maanden geoogst. Gunilda begon over de spoedige verdwijning van den zomer te klagen; want is de herfst daar, dan kan men zeggen, dat de winter al begonnen is.

Wat er ook van zij, de zomer was heel aangenaam voorbij gevlogen. Niels en zijn jongens hadden Elsie en Gunilda verscheiden zeetochtjes laten maken, en 't jaargetijde was voor de zalmvangst wel gunstig geweest. Gunilda had met hare broeders driemaal den Sandhorn bezocht. Deze Sandhorn verheft zich op anderhalve mijl van Bodo en bestrijkt de Loffoden-eilanden, waarheen visscher Niels en zijn zoon Karl zich met 't begin van 't jaar moesten begeven. 't Is een half cir-

kelvormige reeks leirotsen in den vorm van suikerbrooden.

Gunilda hield van klimmen. Zij was vlug en rap genoeg, om van den eenen kegel op den anderen te springen, over de leilagen heen, zonder bang voor vallen te zijn. Karl wilde haar de Lof-foden laten zien, die zeventig tot tachtig mijlen verwijderd waren, en trachtte haar aan te toonen, dat zij den schijn van een walvischmuil hadden; maar 't viel 't meisje moeilijk, om een gelijkenis te vatten, die haren broeders zoo duidelijk was. De jongens droegen groote zorg voor hun zuster, en hun moeder was niet bevreesd, haar aan hen toe te vertrouwen.

Zooals wij reeds weten, was Niels' vrouw erg beangst bij de gedachte, dat zij van haar man en haar zoon scheiden zou, en toen de herfst kwam en de sneeuw begon te vallen, werd haar hart droeviger. Toch verborg zij met veel zorg hare bekommelingen voor haren man.

De dagen kortten hoe langer hoe meer; weldra werd 't eerst om tien uur in den morgen dag, en was 't om vier uur donker. Maar 't is ook waar, dat 't noorderlicht voor een groot deel de zon in deze noorderlijke streken vervangt.

De door de vorst bevroren sneeuw wordt dan

een groot genot voor de jeugd. Talrijke groepjes jongens en meisjes rijden schaatsen. Dit schoeisel is van dunne plankjes ter breedte van een klomp gemaakt, die aan beide einden opstaan. In 't midden zijn riemen, die door middel van gespen om den voet gebonden worden. Maar 't is een geduchte karwei, om met zulk schoeisel de heuvelen te beklimmen; de opstijging zou zonder een leeren zool een onmogelijke zaak zijn. Zoo is 't echter niet met de afdaling, want dan schijnt de zoogenaamde schaatsenrijder over 't ijs te vliegen en moet hij zorg dragen zijn langen stok stevig in de sneeuw te steken, om de vaart te matigen.

Eindelijk was 't winter. De inwoners van Bodo hadden hun warmste kleederen aan. Ook de armsten bezuinigen zich zeer, om een bonten mantel en een bonten muts, goede kleeren van rendieren of wolvenhuiden gemaakt, evenals polsmoffen te koopen.

Gunilda en haar moeder hadden 't zeer druk. Beiden maakten Kerstgeschenken gereed. 't Meisje had twee dozen in elkaar gezet, die zij met schelpen, 's zomers bijeen verzameld, had overdekt en voor hare broeders bestemd waren.

De visschersvrouw had een plan gevormd, dat zij Hans en Gunilda meegedeeld had, maar zorg-

vuldig voor Karl en zijn vader verborgen hield, Bodo had een photograaf, en Elsie was op de gedachte gekomen, om van gespaard geld 't portret van de drie leden van 't gezin, die gedurende den tijd der vischvangst te huis zouden blijven te laten maken. Zij wilde dit op Kerstdag haar man ten geschenke geven.

Te midden dezer eenvoudige toebereidselen wischte Elsie hare tranen af, die langs hare wangen vloeiden ondanks hare pogingen, om ze in te houden. Binnen een week zouden vader en zoon Bodo verlaten en 't viel haar zwaar, ze te zien vertrekken, hoe vurig hare gebeden en hoe vast haar besluit ook was, ze aan de beschermende zorgen van haar hemelschen Vader toe te vertrouwen.

ZEVENDE HOOFDSTUK.

'T KERSTFEEST IN BODO.

Eindelijk was Kerstmis gekomen. In dien tijd van 't jaar bestaat de dag slechts uit eenige uren van een schemering, die lichter gemaakt wordt door den glans der sneeuw, en treffend afsteekt bij de lengte en de duisternis van den nacht.

De visschers zijn niet gewoon vroeg op te staan, om licht en vuur te sparen, die zeer duur daar dan zijn. Maar dien morgen was Elsie om zes uur al bij de hand, want zij maakte een boom gereed en sierde dien met kaarsen, oranjeappels koek, en suikergoed.

Na 't ontbijt kwamen Niels, zijn vrouw en kinderen bijeen, om te lezen en te bidden. Zij lazen de geschiedenis van de geboorte van Jezus Christus, en de visscher herinnerde zijn kinderen, dat zij den geboortedag van een gezegende gebeurtenis vierden.

„'t Was waarlijk,” zei hij, „een roemrijke gebeurtenis, dat 't *Kindeken* in een kribbe geboren werd. Wij weten, dat wij geroepen zijn, om gedurende ons leven veel ontberingen te lijden: wij hebben die soms ook ondervonden. 't Jaar, dat pas verlopen is, hebben wij meer verdiend dan noodig was om te leven, en ons warmere kleeren aan te schaffen. Maar wij hebben altijd een dak, om ons te beschutten, en van den Heere wordt gezegd, dat Hij geen plaats had om er Zijn hoofd op te leggen. Laat ons God voor de groote goedheid danken, die Hij geopenbaard heeft, door ons een Zaligmaker te zenden, die, rijk zijnde, voor ons is arm geworden, opdat wij, door Zijn armoede, bezitters van den waren rijkdom zouden worden.”

Nu knielden kinderen en ouders om te bidden en de visscher zond uit den overvloed zijns harten eenige eenvoudige en innige gebeden op naar zijn hemelschen Vader en drukte zijn vurigen dank uit aan den Koning der Koningen en den Heer der Heeren voor de grootste en uitnemendste gave, die van Zijn eigen Zoon. Hij vroeg Hem ook, hun, om de liefde van Christus Zijn Heiligen Geest te schenken, om hen heilig te maken, gelijk Hij 't zelf was.

Na deze korte godsdienstoefening, keerde Niels zich tot zijn vrouw en zeide tot haar:

„Elsie, wij zullen eerst van avond den kinderen de geschenken laten zien en de kaarsen ontsteken. Wie moeten wij vandaag wat eten verschaffen? Vogels schijnen niet te komen, anders hingen wij voor hen wat gerstenaren aan een boom, om hen te doen smullen. Laat ons onze goede gewoonte houden, een of andere arme wat eten te geven. Op wien zal dit jaar onze keuze vallen?

„Zal 't op vader Ové zijn?” hervatte Elsie. Als jij eens naar hem toegingt, terwijl ik 't middagmaal klaarmaak? Ik vind 't heel goed, dat 't beter is, tot hedenavond te wachten, om den boom te verlichten en de geschenken uit te delen.”

„Volgt mij, kinderen,” sprak de visscher, „wij gaan vader Ové een bezoek brengen, gij moogt gerust meekomen; 't zal hem genoeg doen.”

Elsie gaf haar man een pak mee, 't was een roggebroad, een flink stuk gedroogde kabeljauw met eenige gezouten haringen.

Vader Ové woonde met zijn dochter, die al op jaren was. Hij zelf was zeer oud, daar hij, in weerwil van zijn zwaar visschersleven, al negentig jaren telde. Men wist, dat hij 't lang niet breed

had, omdat zijn dochter hem, door vlas te spinnen, onderhouden moest.

„Gij zult mij niet meer terugzien,” sprak de grijsaard tot Niels. Als gij bij 't smelten van de sneeuw van de Loffoden terugkomt, ben ik bij Jezus. Toch zou ik nog wel gaarne de zachte bries der lente willen inademen en mij weer eens in de stralen der zon koesteren. Ik weet, dat je met je vader meegaat, mijn jongen,” ging hij voort, zich tot Karl wendenden. Beijver je, hun goed te doen, die je op je weg zult ontmoeten. De kabeljauwvangst geeft je veel ledigen tijd, maar je moet dan, zooals de Heere Jezus zegt, *visscher van menschen* worden. Niemand is te jong om te beginnen, en jij Karl kunt zelf de een of andere verloren ziel tot den Heiland brengen. O! Karl, begin niet, met menschen te drinken, die God niet vreezen, maar gedraag je als Christen; en belijd, dat je in Christus gelooft; luister niet naar de slechte woorden, die je hooren zult, als je je met visschers inlaat, die van alle kanten ginds bijeenkomen. Herinner je dezen tekst: „*Ik stel den Heere gedurig voor mij.*”

„Hé, dat is toevallig! 't is de tekst, dien de Bijbelkoopman in Gunilda's Bijbeltje geschreven heeft!” riep Karl uit.

„Heeft onze kleine blonde ook aan dien tekst gedacht, en heeft zij al haar best gedaan, om dien in toepassing te brengen?”

Gunilda kreeg een kleur; maar ziende dat vader Ov e op een antwoord wachtte, zei ze:

„Ik heb 't beproefd, maar ik vergeet die woorden soms.”

„Ik wil graag gelooven, dat je Jezus liefhebt, mijn kind. Wat een heerlijken zegen voor de wereld bracht deze schoone dag, waarop Jezus geboren werd! Hoe weinig zijn wij voor deze groote goedheid Gods dankbaar? Hem zij lof en aanbidding voor deze onuitsprekelijke gave!”

De grijsaard bewoog zijn lippen, en er ontstond een groote stilte in 't vertrek. Eindelijk sprak hij:

„Laat ons bidden. Wij zullen elkaar hier beneden niet meer zien.”

't Klein gezelschap knielde, en vader Ov e richtte tot den Heere een vurig gebed zoowel voor hen, die zulke groote gevaren op de wijde wateren liepen, als voor hen, die te huis zouden blijven. Zijn woorden waren zoo ernstig en zoo roerend, toen hij een toespeling maakte op de ontzettende tooneelen, die soms op de woeste zee afgespeeld worden, dat Gunilda begon te snikken.

„Kom, lieveling, wij gaan heen,” sprak haar vader, „troost je, wij moeten nu naar moeder terug, kijk eens, wat Elsie u voor uw middagmaal zendt, vader Ové!” vervolgde hij. Zij heeft gedacht, dat je wel een lekker Kerstmaaltje zult lusten.”

„Dank, dank haar!” antwoordde de grijsaard, „dat zij aan mij gedacht heeft! Wees ook gij, Niels, bedankt, dat gij mij dit geschenk gebracht hebt. God zij met u allen!”

Dank zij Elsie's bedrijvigheid was 't middagmaal bij den terugker van haar man en hare kinderen gereed. Na 't eten bracht de visschersvrouw de geschenken te voorschijn. Haar man en Karl waren er zoo verheugd en opgetogen over, dat 't haar heel gelukkig maakte.

„Dank je, Elsie, voor dit prachtige aandenken,” zei Niels. Karl, wij zullen je moeder, Hans en Gunilda mee nemen. Welk een waarde zullen wij aan deze portretten hechten!”

Gunilda's doozen werden door hare broeders zeer op prijs gesteld, die haar, daar tegenover, een kooi voor hare duikeend aanboden. De vogel was den zomer doorgekomen en scheen verheugd, dat hij Gunilda's genot uitmaakte. Hij was heel tam en hield er zelfs van zich bij de

kachel te warmen, zonder er, uit vrees van zich te branden, toch te dicht bij te komen.

Karl had een papegaaienkooi aan boord van een stoomboot gezien, en Hans en hij hadden alle moeite gedaan, om er zoo een in elkaar te zetten. Zij was wel wat lomp gefabriceerd, maar zij was in ieder opzicht beter dan de kist, die tot hiertoe den vogel van Gunilda tot woning had gediend.

Deze kooi was prachtig.

„Welk een goedheid voor mij!” zei ze. „En denk er eens aan, dat ik niets geweten heb, wat jelui in den laatsten tijd zoo bezig hieldt!”

„Maar wat heb je nu voor moeder?” vroeg de visscher, naar zijn jongens kijkende.

Karl liet thans een zeer warmen pelskraag, van de huid van twee wolven gemaakt, zien.

„Is deze voor mij?” zei Elsie. „Hoe mooi, en hoe gerieflijk en zacht! Maar hoe kom je aan 't geld, dat hij kost?”

Karl en Hans schaterden van lachen, terwijl zij hun moeder verzochten, wat minder nieuwsgierig te wezen. Een feit was 't, dat zij verscheidene groote zalmen in een rivier op eenigen afstand van de woning gevangen en ze aan den kapitein van een stoomboot verkocht hadden, die, op reis naar Hammerfest, Bodo aangedaan had, om kolen

in te laden en passagiers te ontschepen. De som, die hun daarvoor werd ter hand gesteld, had gediend, om van een jager de huid van twee wolven te koopen, die hij had neergelegd.

Op 't afgesproken uur werd 't licht van den boom ontstoken; de dag was in aangename en vroolijke stemming voorbijgegaan.

„Nu krijgen wij zeker onze gewone Kerstgeschiedenis,” zei Gunilda, die in een sprong op vaders knie zat, nadat de lichtjes uitgeblazen en de koeken en 't suikergoed rondgedeeld waren.

„Ken je de oudste van alle?” vroeg Karl; die namelijk, welke vader ons iederen Kerstavond, sinds jij maar een kleuter waart, vertelt?”

„Ja,” hernam Gunilda. „Ik houd van de geschiedenis over den ijsbeer, omdat alles in ons land plaats heeft. Heb je werkelijk een ijsbeer gezien, die als een hond overal rondloopt?.”

„Ja, kindlief,” antwoordde de visscher: „dat zijn in 't Noorden zeer gewone beesten, en ik ben wel vaak getuige geweest van hun gevechten gedurende mijn tochten op de vischvangst. Maar ik heb nooit een Troll gezien. Ik hoop, Gunilda, dat je niet vergeten bent, dat de vertellingen, die ik je vaak gedaan heb, niets dan sprookjes uit dit land zijn. Die vertellingen zijn sinds

eeuwen van vader op zoon gegaan, maar ik wil niet, dat je bijgeloovig zult worden of denken, dat de Trolls van onze hut zich kunnen meester maken.

„Wat verstaat u door die Trolls?” vroeg Hans.

„Men heeft beweerd, dat een Troll tot een soort van wezens behoort, die een zeer groote neiging heeft om kwaad te doen,” hernam de visscher.

„Hans, val vader niet in de rede,” zei Gunilda met een zekere levendigheid.

„Geduld, geduld, lief kind!” riep moeder uit.

Niels gaf zijn dochter een vriendelijk tikje op hare wang.

„Let nu op, want ik ga beginnen.

„Een arme weduwe zat op een Kerstavond, in Tromsoë, bij haar eenigen zoon, die zeer ernstig ziek was. Zij weende bitter, omdat zij wist, dat haar avondeten van kabeljauw en haring haar door de Trolls gestolen zou worden. Deze ellendige en lastige bezoekers waren ieder jaar gewoon bij haar binnen te komen. Zij aten alle voedsel, dat zij vonden, op en soms zetten zij haar buiten de deur en lieten haar zoon aan de koude blootgesteld, terwijl zij goede sier maakten.

„Haar hart sloeg hevig, toen zij aan hare deur hoorde kloppen, en toch wist zij, dat de Trolls allesbehalve zoo beleefd waren, om zich door kloppen aan te melden. Zij omhelsde haar zoon en deed bevend open.

„Een man stond buiten, in een pels gehuld en droeg op zijn arm een groot wit vel; een ijsbeer van ontzaglijke grootte was zijn gezelschap. De weduwe slaakte een luide gil.

„Wees niet bang,” sprak de vreemdeling; „ik zal u geen kwaad doen. Vertrouw mij; ik heb alleen een onderkomen voor den nacht noodig. Ik heb honger en beeft van koude.”

„Wees welkom, mijnheer, al wat ik heb, is tot uw dienst,” hernam de arme weduwe, van haar schrik bekomen. Maar de Trolls zullen weldra komen, en ik durf hun geen misnoegen bezorgen,” voegde zij er bij. Iederen Kerstavond halen zij hier hun avondmaal en duwen mijn zoon midden in de sneeuw naar buiten, terwijl zij smullen.”

„Vrees niets voor heden avond,” hervatte de vreemdeling. De Trolls zullen uw zoon geen kwaad doen. Mijn beer zal u beschermen; hij zal zich rustig bij de kachel neerleggen.”

„Tusschen zeven en acht uur meldde zich een

troep van die Trolls aan de hut van deze weduwe aan. Zij hadden allerlei vormen en waren van verschillende grootte, deze droegen lange staarten, die weer heel korte, en andere misten ze; eenigen hadden een neus, zoo groot bijna als zij zelf waren, en bij anderen ontbrak dat lichaamsdeel.

„„Pak je van hier!” schreeuwden zij de arme weduwe toe; neem dien knul van een jongen mee, smijt hem naar buiten, terwijl wij eten, en blijf zoo lang weg, totdat wij je roepen.”

„„Neen, neen! smeeik ik u, laat mij met deze geduchte kou niet buiten,” vroeg de arme weduwe.

„De Trolls nu hielden geen rekening met hare beden. Werkelijk begon een hunner den zieken jongen uit zijn bed te trekken, toen een gebrom van den ijsbeer hem staande hield.

„„Wat is er, wat is er?” vroeg een Troll met een langen staart.

„„De weduwe heeft zich een aardig wit katje aangeschaft!” liet een tweede zich hooren.

„„Ik zal haar een stukje worst geven,” sprak een derde, en de daad bij 't woord voegende, stak hij een stuk er van aan 't einde van een puntigen stok en hield 't voor den neus van den beer.

't Beest keerde zich naar zijn meester, die hem

een teeken gaf, en met één sprong wierp hij zich op een kleinen Troll, dien hij zeker zelfs gedood zou hebben, als de vreemdeling hem met den vinger een wenk had gegeven.

„Eenige oogenblikken later was 't vertrek vrij van die lastige gasten, en 't avondeten was onaan-geroerd gelaten. De weduwe overlaadde den edelen vreemdeling met dankbetuigingen, en na haar zieken zoon getroost te hebben, zette 't kleine gezelschap zich aan tafel.

„Na 't avondeten haalde de goede man uit zijn zak een doosje en gaf 't den zieke, tot zijn moeder zeggende: „Uw zoon zal weldra beter zijn.”

„'s Anderendaags vervolgden de vreemdeling en zijn beer hun weg. De meester van 't beest zei bij 't afscheidnemen tot de weduwe:

„„Ik laat u dit witte vel. De Troll's zullen 't u niet meer lastig maken. Komen zij u weer bezoeken, rol dit vel op en leg 't bij de kachel.

„Na twaalf maanden was 't weer Kerstmis. De weduwe was hoogst verblijd, omdat haar zoon genezen was. Hij zat op 't uur van 't avondeten bij zijn moeder, en beiden vroegen elkander af, of de vreemdeling waarheid had gesproken, toen hij hun verzekerde, dat de Trolls hen niet meer zouden verontrusten.

„Daar werd aan de deur geklopt. Ditmaal was 't toch een Troll, die zei:

„„Ik kom niet binnen, voor ik uw wit katje gezien heb.”

„De Troll wierp een doorzoekenden blik naar binnen en sprong verschrikt achteruit, want bij de kachel lag een ijsbeer. De weduwe had namelijk de huid laten opvullen, die de vreemde haar gegeven had, en in 't avondduister scheen 't, dat er een groot beest bij de kachel zich lag te warmen.

„„Goeden avond,” zei de Troll, „wij komen hier niet meer avondmalen.”

„Dit zeggende, verdween hij, en van dit oogenblik af werden de weduwe noch haar zoon door de Trolls, op Kerstavond, bij hun avondeten meer verontrust.

„Hoe goed werd de weduwe beloond, dat zij den vreemde gastvrijheid had geschonken! Ik geloof, dat als zij gierig geweest was en alleen aan zich zelve had gedacht, zooals Geertruida, zou zij 't geheele jaar door de Trolls bezocht en geplaagd zijn geworden,” sprak Gunilda.

„Ongetwijfeld,” hernam Hans, „maar zij moet een groot vertrouwen gehad hebben, om den ijsbeer te vergunnen, den geheelen nacht bij hare kachel te slapen.”

„Ik vond deze oude vertelling aardig,” sprak Elsie; „zij doet mij opnieuw aan de dagen mijner jeugd denken. Ik hoor haar nog even graag verhalen als thans, Gunilda.”

„Ik ben 't met je eens, vrouwlief, tot zekere hoogte. Niet minder waar is 't, dat ik mij gelukkig acht, dat ik in een tijd dat dit ongerijmd bijgeloof heerschte, niet ter wereld ben gekomen. Duidelijk evenwel kan deze oude geschiedenis ons leeren, dat wij ons goed en gastvrij tegenover anderen moeten betoonen. Gij herinnert u, wat de Bijbel van de vreemdelingen en van de ontvangst, die wij hun verschuldigd zijn, zegt: *Vergeet de herbergzaamheid niet, want hierdoor hebben sommigen onwetend engelen geherbergd.*” Laat ons nu aan tafel gaan.”

Elsie diende 't maal op; maar weldra werd 't gesprek minder, want de slaap deed zich gelden, zoodat ouders en kinderen naar bed verlangden.

ACHTSTE HOOFDSTUK.

'T AFSCHEID.

Olaf Harald kwam daags na Kerstmis in den namiddag te Bodo. Er was overeengekomen, dat hij op de boot van visscher Niels meegaan en zijn overtocht betalen zou. Goody gaf er niet om, dat haar zoon dit jaar al vertrekken zou; maar daar hij zin had in de kabeljauwvangst, was zij heel blij, hem in gezelschap van zijn vrienden te zien gaan.

Alles was voor 't vertrek gereed, en 's anderendaags 'smorgens voer een boot over 't kalme water der haven naar 't ruime sop en richtte zich naar de Loffoden eilanden, die 't algemeene kwartier der kabeljauwvisschers zijn. Als de schepen naar 't westen zeilen, zijn zij aan een geduchte slingering, zelfs in den zomer, blootgesteld; maar 's winters staat er gewoonlijk een sterke bries. Gelukkig kon 't vaartuig van Niels een schuilplaats onder den wind van die eilanden vinden, want de zee stond zeer hol. De aanblik van dit

Het afscheid.

deel der kust is schitterend. Zeer ver in 't oosten bemerkt men, hooge met sneeuw gekroonde bergen, en in 't westen en 't noorden de voorbergten der Loffoden die op sommige plaatsen zich bijna loodrecht boven 't water verheffen.

De dagen waren zoo kort, dat Niels en zijn bootgezellen langzaam voortgingen, en uren gingen voorbij, voor zij beslist aan 't werk begonnen.

Elsie had niet zooveel moed als gewoonlijk bij 't afscheidnemen van haar man betoond; Karl, in 't bijzonder, had zijn moeder bij 't omhelzen zeer bedroefd, alsof hij haar niet meer zou weerzien.

De visschersvrouw en haar dochtertje kweten zich treurig van hare dagelijksche plichten. Maar, wat Hans betrof, hij was met opgewektheid aan 't werk; en als hij te huis kwam, gelukte 't hem door zijn vroolijkheid een glimlach op Gunilda's lippen te brengen. Elsie zelve vergat hare beklomeringen, als hij tegenwoordig was.

De vischboot deed hare reis zonder ongelukken. Na 't dorp Svolvoer achter den rug te hebben, zeilt men tusschen eilanden door in smalle kanalen, die door granietbergen, wier hellingen te

schuin zijn, om de sneeuw tegen te houden, gevormd worden. Eindelijk bereikten onze vrienden Stockmarkness, dat is 't verste punt en de plek van overwintering. Daar bevindt zich geen bloem, zooals in den zomer, want de berg en 't dal lagen gelijkelijk onder een sneeuwmassa van vele voeten dikte begraven.

De visscher beval zijn zoon den steven naar de landingplaats, van hout gebouwd, te wenden; en daar 't bijna donker was, meerde hij zijn boot langs de planken brug vast. De kisten werden uitgeheschen, want ieder van hen had de zijne vol kleeren en eetwaren. In minder dan een uur, hadden zij hun kwartier in een groote tent, waar een twintigtal menschen, die uit alle deelen van Noorwegen kwamen, zich al bevonden en er zouden blijven tot aan de eerste dagen van April.

De tent werd van binnen door een kachel verwarmd, die de lucht bedierf en ongezond maakte, en toch zouden de arme menschen, zonder dit meubel, van kou omgekomen zijn. 't Was daar een ruw leven. 't Is niet te verwonderen, dat visscher Niels er ouder uitzag voor zijn jaren en Karl in dergelijke school 't stilzwijgen bewaarde. Maar zij moeten erin berusten, omdat de kabel-

jauwvangst hun brood en kleding verschaft. Daarom onderwerpen de Noorweegsche visschers zich aan dat treurige leven in 't belang der geliefden, die zij tehuis achtergelaten hebben

In Stockmarkness kwam Niels met twee andere visschers in kennis, die eigenaars van een boot waren en zijn net tegen een behoorlijken prijs in bruikleen kregen. 't Jaargetijde was zelden zoo goed geweest, zoodat Niels en de zijnen een zeer gelukkige vangst deden. Zij vingden visch, niet slechts om de beide schepen te vullen, maar zij moesten 't meerdere naar Bodo zenden, met een jacht, dat aan een van die maatschappijen behoorde, wier zaken bestaan in 't vervoer van kabeljauw langs de geheele kust.

Naar de meening van de oudste visschers was 't weer zeer ongezond, en ofschoon Karl warm gekleed was, schaadde de vochtigheid zijn gezondheid evenzeer als de slechte lucht, die hij in eene tent, te klein voor zooveel bewoners, inademde.

Visscher Niels en zijn zoon behoorden tot een hoogere klasse dan zij, met wie zij, voor 't oogenblik, samen waren. Velen van die laatsten voerden een grove en onzedelijke taal, en kwamen zelden met een onbeneveld hoofd onder de tent

terug. Karl en zijn vader poogden wel, ze tot betere gevoelens te brengen, maar men stak den draak met hen en noemden hen de heiligen van 't gezelschap. Olaf Harald zelf onderging den slechten invloed, die hem omgaf. De toestand was allerbedroevendst. Was 't niet om Elsie en Gunilda geweest, wier levensonderhoud hij verzekeren moest, dan zou Niels de kabel jauw vaarwel gezegd en Karl mee naar huis genomen hebben. De arme jongen was zijn toestand welbewust, hij wist, dat zijn gezondheid snel verminderde en hij verlangde vurig naar huis en zijn moeder; maar om zijn vader niet te bedroeven, trachtte hij zich goed te houden en zich beter voor te doen, dan hij werkelijk was. Gedurende dien tijd dachten Elsie, Gunilda en Hans steeds aan hun geliefde afwezig, spraken onophoudelijk over hen, en 's morgens en 's avonds gedachten zij hunner in hun gebeden.

Hans ging vaak ter vischvangst, want 't jaar was gunstig voor haringen; Gunilda volmaakte zich in de kunst van vlas spinnen, en iederen dag ging zij met hare schaatsen naar de helling van den berg met haar broeder of eenige van hare kennisjes. Niels zond zijne vrouw een brief; hij

wendde er opgewektheid in voor, maar de beminlijke Elsie wist tusschen de regels door iets droevigs te lezen, dat hem des te dringender in hare gebeden voor hare geliefden maakte. Alzoo ging een geheele lange winter in Bodo voorbij.

NEGENDE HOOFDSTUK.

APRIL KOMT WEER.

De eerste April was eindelijk in 't land. Alles was vroolijk en levendig in Bodo. De gedachten keerden zich reeds naar den zomer; en wat nog meer waarde had was, dat men de hoop op den terugkeer der visschers koesterde. O! wat verlangde Elsie, haar man en haar zoon te zien! Zij gevoelde een zekere vrees, die zij niet onder

woorden kon brengen. Wat kon dat beteekenen? Zij had nooit te voren zich zoo onaangenaam gevoeld.

Gunilda keek uur na uur en dag na dag uit, in de hoop haar vader en haar broeder te zien: eindelijk zag zij haar lang wachten beloond. Op een schoonen dag van de eerste week in April, terwijl de zon op de blanke sneeuw, waarvan een dikke laag nog den grond bedekte, schitterde, zeilde visscher Niels om de rotspunt van 't eilandje van Bodo. Elsie was in 't dorp, en Gunilda op de landingsplaats. Zoodra deze begrepen had, dat haar vader naderde, vloog zij naar hare moeder, en beiden maakten zich gereed, om de reizigers welkom te heeten.

„Ik zie Olaf Harald en je vader, Gunilda, maar Karl, waar is die?”

„Ginds, moeder,” riep 't meisje uit; „hij zit achteraan.”

Hans voegde in dit oogenblik zich bij zijn moeder, en weldra daarna liep de steiger vol menschen, die naar de gewoonte in Bodo, toesnelden, om de visschers te begroeten.

Bij 't naderen der boot, riep een vrouw:

„Hebt ge veel kabeljauw aan boord?”

„Weet gij ook iets van mijn man?” vroeg een andere.

Visscher Niels trachtte zonder ontroering te antwoorden; maar hij zocht met zijn blik naar zijn vrouw en zijn kinderen.

„Waar is Karl?” zei Elsie, waarom komt hij niet?”

„Hij kan moeilijk loopen,” sprak de visscher en veinsde kalm te zijn. Lieve vrouw, hij is heel ziek geweest.”

In 't zelfde oogenblik gelukte 't Karl om met behulp van Olaf uit de boot te gaan. Hij was zoo bleek, zoo ontdaan en zoo mager, dat 't hart der moeder een oogenblik ophield te kloppen. Verscheiden handen werden uitgestrekt, om hen langs de geheele steenachtige kust tot aan zijn huis te brengen. Hij kon zijn vrienden niet bedanken dan met een glimlach, daar hij te vermoeid was, om te spreken.

„Hij komt terug, om te sterven,” zei Elsie zuchtende, toen zij alleen met haar man was.

„Blijf vertrouwen, vrouwlief; hij kan nog beter worden.”

„In deze wereld nimmer,” antwoordde zij. Ach! waarom heb ik er in toegestemd, hem te laten meegaan?”

Den volgenden dag werd de visch bij de hut gebracht en op hoopen gelegd. Niels verkocht

dadelijk een deel ervan aan een koopman, die 't naar Bergen verzond.

Olaf Harald kwam den daarop volgenden dag weer te huis.

't Onderhoud, dat hij met Karl had vóór zijn heengaan was allertreffendst, want de zieke had zijn vriend herhaaldelijk gesmeekt, steeds God voor oogen te houden. Dit lieve kind was sinds eenige weken rijp voor de eeuwigheid. Zijn eenige begeerte was te huis te sterven.

„Olaf, beloof je mij Jezus te zoeken?” vroeg Karl

„Dat is zoo moeilijk!” antwoordde de jongen.

„Bid, opdat de Heilige Geest je ter hulpe komt en je oogen opent,” zei Karl. Zeg je moeder voor mij vaarwel,” voegde hij er na een oogenblik stilzwijgen bij. Ik zal haar niet weerzien, maar ik hoop, dat wij elkaar in den hemel zullen ontmoeten. Zeg haar, dat ik vrede met God door Christus ontvangen heb.”

Karl had zich aan ernstige overpeinzingen gedurende lange uren kunnen overgeven, als zijn vader ter vischvangst en de tent ledig was. Hij werd alleen gestoord door korte bezoeken van de vrouwen der visschers, die te Stockmarkness kwamen. Zijn ziekte had zich na eene zware verkoudheid geopenbaard; er kwam koorts bij,

en de ongezonde lucht, waarin hij leefde, had gaandeweg zijn krachten gesloopt. Men had hem toch wel eenige liefde bewezen; maar welke verzachting kan een zieke in een houten, vuile, en ellendige woning vol vreemdelingen vinden?

Olaf kwam met de stoomboot te huis en hem viel de hartelijkste ontvangst van zijn moeder en zijn broeders ten deel.

Weinige dagen na zijn terugkeer werden hoo- pen kabeljauw voor zijn hut met roode pannen opgestapeld.

Na Olafs vertrek bepaalde Karl al zijn ge- dachten zich op zijn vrienden, die hem omring- den. Elsie waakte met alle zorgvuldigheid bij haar zoon en trachtte 't verleden te vergeten om den zieke al hare liefde te geven. Toch ging Karl, ondanks zooveel goedheid en trouwe ver- pleging gaandeweg achteruit, en de geneesheer van Bodo schudde 't hoofd, en deed den ouders ver- staan, dat hij niet genezen kon.

De Meimaand kwam; de sneeuw smolt; 't gras schoot op, en de boomen schudden snel hun win- termantel uit. De vangst was Niels zeer gelukt. Behalve zijn voorraad kabeljauw was hij met de hulp van Hans, vrij gelukkig geweest, om veel haring te vangen. — „Als Karl aansterkte,” zei

hij, zou ik niets meer hebben te wenschen!" Maar hoop op herstel bestond er niet; de arme jongen had nog juist zooveel kracht, om zich voor de deur der hut voort te sleepen, waar hij, door een pels gedekt zich neervlijde. Hij keek gaarne naar de wolken en den ondergang der zon, en verlangde vurig naar de komst van de lente. Iederen dag werden de boomen groener: Gunilda plukte voor haar broeder de herfstbloemen in een of andere beschutte holte aan den voet der heuvelen, waar zij de bevallige kopjes hadden opgeheven, zoodra de sneeuw in de stralen der zon gesmolten was.

Vader Ové leefde nog, en vernam, dat Karl slecht lag. Hij kon niet begrijpen, waarom hij zoo lang gespaard was, terwijl de jeugdige van jaren geroepen was, zijn leven vóór hem te eindigen en hem naar 't verblijf der gezaligden voor te gaan.

„Waarom,” vroeg hij eens aan den leeraar, „waarom neemt God een knaap tot Zich en laat den grijsaard hier beneden?”

„Waarschijnlijk blijft er nog iets voor u over te doen,” antwoordde de prediker; „niet dat gij een werkzaam deel zult nemen in 'sHeeren wijngaard, maar gij kunt jonge menschen leeren, zich aan Hem te geven.”

De dominee bracht uren aan Karl's krankbed door. Toen de bidstonden weer aanvingen, woonde de jonge lijder met gevouwen handen en neergeslagen oogen ze ook bij met de bede, dat God de menschen uit Bodo en allen op aarde leeren zou, Hem te dienen en lief te hebben.

Op een schoonen Junidag kwamen Goody Harald en Olaf bij de familie Niels. Zijn verlossing was nabij. Hij had niet meer dan eenige uren levens meer, maar nog kracht genoeg, om Goody te vermanen Jezus te zoeken. Zijn woorden deden de goede vrouw tranen storten en dwongen haar tot de erkentenis, dat zijn voorbeeld voor Olaf niet vergeefsch geweest was, die, op zijn beurt, haar en hare andere onderricht had.

Karl wendde zich tot Elsie en zei heel zacht tot haar:

„Lieve moeder, ween niet over mij. Wij zullen elkaar daar boven in de woning des Vaders weerzien.”

Op dit oogenblik kwam Niels met Hans en Gunilda de kamer binnen.

„Zijt gij allen hier?” sprak Karl. „Wat is God goed voor mij geweest, en wat is Hij 't nog! Verlaat mij niet, Goody Harald. Ga niet heen, Olaf, en ziet, wat sterven is, als men den Heere bij zich

heeft. — Ik vrees niet . . . Er is voor mij geen duisternis meer . . . Alles schittert van licht . . .

Ik zie een eeuwige zon . . . 't Is iets glansrijker dan de schoonste zomerdagen . . . En toch heb ik kunnen zien, dat niets de schoonheden van mijn land evenaarde; maar de besneeuwde toppen

der bergen zijn van schitterend licht overtogen... Ik zie in 't midden een troon, en op dien troon iemand, die mij roept... O! 't is dus met dit lichaam van leem gedaan!... Vaarwel!... mijn Zaligmaker, ik kom!... Vrienden, heft uw handen omhoog!... Ik heb 't doel bereikt!..."

Ja, hij had 't bereikt.

Zijn aangezicht blonk met een glans gelijk aan een lichtstraal van den dageraad, en de ziel vloog blijmoedig heen.

Vervuld nog van 't bijgeloof haars lands, vroeg Goody Harald, of 't raam wel open stond, om den geest van den knaap door te laten gaan.

Maar de vader stak zijn hand naar Hans, beval hem, 't niet te doen en voegde er krachtig bij:

„Traliën noch gesloten vensters kunnen een ziel beletten, haar Zaligmaker te ontmoeten. Onze Karl is bij Jezus... Kom, Elsie, schrei niet zoo bitter; bedenk, dat ons kind ons slechts voorgestaan is; wij zullen 't weldra volgen. Misschien binnen enkele dagen nog, en ons leven zal verwisseld worden met een schooner leven bij onzen Heiland Jezus Christus. Laat ons Zijn naam aanroepen!”

De begrafenis van een beminden doode in Noorwegen biedt een zonderling

vermenging van blijdschap en droefheid aan.

De grijsaards maken te voren, vóór den dag van hun overlijden gezouten ham, vette pasteien klaar met 't oog op 't feestmaal, dat op de teraardebestelling volgt.

Visscher Niels wilde zoo'n plechtigheid geenszins toestaan. Hij noodde weinig menschen; 't was voldoende, dat Karls familie zijn stoffelijk overschot naar den Godsakker vergezelde.

Hij werd op een rustige plek van 't Kerkhof te Bodo begraven. Gunilda zette een vaas met bloemen op 't graf, en daarheen begaven Elsie en hare kinderen zich in 't vervolg, om zich in overpeinzingen over te geven. Soms ging Niels met zijn vrouw mee; maar hij hield meer van de gedachte, dat de geest zijns zoons den vrede bij Jezus smaakte, dan aan zijn lichaam te denken, dat tot stof was teruggekeerd, waaruit 't genomen was.

Vergeeten werd Karl nimmer. Hij had op aarde sporen van zijn verblijf achtergelaten. Goody en Olaf waren, naast God, hun bekeering aan zijn leeringen en vermaningen verschuldigd, en, op hun beurt, verspreidden zij weer 't Evangelie om zich heen.

Van dezen dag af kan men zeggen, dat onze

vrienden getrouw acht gaven op deze woorden:

Ik stel den Heere gedurig voor mij; omdat Hij aan mijn rechterhand is, zal ik niet wankelen."

